

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 11/2021 van 5 februari 2021

Betreft: adviesaanvraag over een voorstel van decreet houdende vergoeding van kosten voor elektriciteitsverbruik, verwarming en waterverbruik van natuurlijke personen, zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen die de impact van de COVID-19-crisis op hun inkomsten hebben ondervonden (CO-A-2020-149)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de voorzitter van het Waals Parlement Jean-Claude Marcourt, ontvangen op 16 december 2020;

Gelet op het verslag van Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit;

Brengt op 5 februari 2021 het volgende advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De voorzitter van het Waals Parlement heeft het advies van de Autoriteit gevraagd over een voorstel van decreet houdende vergoeding van kosten voor elektriciteitsverbruik, verwarming en waterverbruik van natuurlijke personen, zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen die de impact van de COVID-19-crisis op hun inkomsten hebben ondervonden (hierna "voorstel van decreet").
2. Het voorstel van decreet bepaalt de personen aan wie een forfaitaire vergoeding van 202,68 euro zal worden toegekend en schetst het kader voor het verzamelen van persoonsgegevens om die vergoeding te kunnen toekennen.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

a. Inleiding

3. Het voorstel van decreet geeft bepaalde categorieën van natuurlijke en rechtspersonen recht op een forfaitaire vergoeding van 202,68 euro. Voor het beheer van de toekenning van die vergoeding zal de verwerking van persoonsgegevens nodig zijn, en hiervoor wil het voorstel van decreet het kader bepalen. De Autoriteit benadrukt dat de wettelijke regeling van de bescherming van persoonsgegevens van toepassing is op de bedoelde verwerkingen van gegevens met betrekking tot natuurlijke personen. Overeenkomstig artikel 1 van de AVG, gelezen in het licht van overweging 14 van de AVG, heeft de bescherming die door de AVG wordt geboden uitsluitend betrekking op natuurlijke personen en geldt deze dus niet voor de verwerking van de gegevens van rechtspersonen.
4. Al betekenen de gegevensverwerkingen die nodig zijn voor de toekenning van die vergoeding een beperkte inmenging in het recht op de bescherming van gegevens en het privéleven van de betrokken natuurlijke personen, het blijft een feit dat hun wettelijk kader een bepaald niveau van voorspelbaarheid moet bieden, zodat bij de lezing ervan de betrokkenen van wie de gegevens worden verwerkt, duidelijk weten welke verwerkingen met hun gegevens worden uitgevoerd. Om die reden moet het voorstel op de volgende punten worden verbeterd:
 - Bepaling van de categorieën van betrokkenen van wie de gegevens in dit kader zullen worden verwerkt;
 - Bepaling van het doeleinde van de verwerking en identificatie van de verwerkingsverantwoordelijke;

- Organisatie van de indirecte verzameling van gegevens en duidelijke omkadering van de verplichting tot mededeling van de gegevens door de RVA en het RSVZ;
- Duidelijke bepaling van de voorwaarden voor het verkrijgen van de forfaitaire vergoeding voor de residuaire categorieën van rechthebbenden, zodat de categorieën van rechtstreeks bij hen te verzamelen gegevens ondubbelzinnig worden vastgesteld; ;
- Bepaling van de bewaartermijn van de voor het beoogde doeleinde verzamelde gegevens.

b. Categorieën van betrokkenen van wie de gegevens zullen worden verwerkt voor het toekennen van de forfaitaire vergoeding

5. Artikel 1 van het voorstel van decreet bepaalt de categorieën van personen aan wie een forfaitaire vergoeding zal worden toegekend, namelijk natuurlijke personen met domicilie in het Waalse Gewest "*die zich bevinden in een situatie van tijdelijke betaalde werkloosheid wegens overmacht*" of om economische redenen, en de zelfstandigen en KMO's "*die tijdelijk gebruik hebben kunnen maken van het overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen in het kader van de COVID-19-crisis*».
6. Het is belangrijk dat de categorieën van personen nauwkeurig worden bepaald, aangezien de bevoegde regionale administratie(s) gegevens over hen zal/zullen verwerken. Daarom moeten zij vervolledigd worden en moet de periode worden gepreciseerd gedurende welke aan de vereiste voorwaarden door die personen moet zijn voldaan om de vergoeding te kunnen genieten. De huidige formulering van het voorstel van decreet is vaag en er wordt niet gesproken over de vraag of de bedoelde sociale uitkeringen al dan niet onafgebroken moeten zijn toegekend tijdens de periode van 18 maart tot 8 juni. Het gaat om een belangrijke precisering die in het voorstel van decreet moet worden opgenomen, aangezien anders het voorwerp van de onrechtstreekse verzameling van gegevens niet duidelijk is bepaald (zie hierna).
7. Bovendien moeten de auteurs van het voorstel van decreet de formulering van de tweede categorie van rechthebbenden (art. 1, § 1, lid 1, 2°) corrigeren, aangezien in de huidige formulering de personen die gebruik konden maken van het overbruggingsrecht worden bedoeld, terwijl verder in het voorstel van decreet alleen de personen die effectief die sociale uitkeringen hebben genoten een forfaitaire vergoeding zullen krijgen.

c. Identificatie van de verwerkingsverantwoordelijke belast met het beheer van de toekenning van de forfaitaire vergoeding en bepaling van het doeleinde van de gegevensverwerkingen waarvoor het voorstel van decreet het kader creëert

8. Het voorstel van decreet voorziet in zijn artikel 1, § 2 en 3, dat de Waalse regering "*de gegevens die nodig zijn voor de verwezenlijking van de doelstellingen van het decreet*" zal verzamelen en verwerken.
9. Het doeleinde van de beoogde verwerking van persoonsgegevens wordt aldus niet uitdrukkelijk omschreven en de verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG¹ wordt ook niet duidelijk geïdentificeerd. Het gaat echter om twee essentiële elementen die bijdragen tot zowel de voorspelbaarheid van de omkaderde verwerking van persoonsgegevens, als tot de doeltreffendheid van de rechten van de betrokkenen zoals bedoeld in de AVG². Bovendien is het feit dat het voorstel van decreet niet uitdrukkelijk het doeleinde bepaalt waarvoor een verplichte mededeling van persoonsgegevens aan de in artikel 1, § 2 en 3 bedoelde administraties wordt opgelegd, in strijd met artikel 6.3 van de AVG.
10. In plaats van dus te verwijzen naar de Regering van het Waalse Gewest moet het voorstel van decreet uitdrukkelijk de Waalse Overheidsdienst aanwijzen voor het vervullen van de taak van openbare dienstverlening die bestaat in het toekennen van de forfaitaire vergoeding aan rechthebbenden. Zodoende zal het voorstel van decreet die administratie eveneens aanwijzen als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerkingen die voor de verwezenlijking van die taak nodig zijn.
11. In de overheidssector is de verwerkingsverantwoordelijke van een verwerking van persoonsgegevens die nodig is voor het beheer van een openbare dienstverleningstaak gewoonlijk de instantie die belast is met die openbare dienstverleningstaak. In het kader van het beginsel van de verdeling van de administratieve bevoegdheden, dat is vastgelegd in artikel 105 van de Grondwet en artikel 78 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, hebben de administratieve overheden immers geen andere bevoegdheden dan die welke hun formeel zijn toegekend door de Grondwet en de wetten en decreten die op grond daarvan zijn vastgesteld. Bovendien kan, krachtens artikel 6.1.e van de AVG, een administratie ten behoeve van de uitoefening van de haar door de wet opgelegde taken van openbare dienstverlening, rechtmatig verwerkingen van persoonsgegevens uitvoeren. Voor zover de beschrijving van die taak of taken van openbare dienstverlening kan bijdragen aan de duidelijke, specifieke en expliciete beschrijving van de doeleinden van de verwerkingen van

¹ Artikel 4.7 van de AVG definieert het begrip verwerkingsverantwoordelijke als "de persoon (...) die, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt". De wettelijke aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke(n) van persoonsgegevens moet passend zijn in het licht van de feitelijke omstandigheden. Zowel het Europees Comité voor Gegevensbescherming als de Autoriteit benadrukt dat dit begrip vanuit een feitelijk perspectief moet worden begrepen. Het is noodzakelijk de entiteit of entiteiten aan te wijzen die in feite het doel van de verwerking nastre(ef)(ven) en de controle over de essentiële elementen uitoefen(t)(en).

² Door de identificatie van de verwerkingsverantwoordelijke in de reglementering weet iedere betrokkene tot wie hij zich moet richten om de rechten die hem op grond van de artikelen 12 t.e.m. 22 van de AVG toekomen, uit te oefenen.

persoonsgegevens die zij in dat kader uitvoert, moet worden gezorgd voor de vereiste voorspelbaarheid in de norm voor de verdeling van de macht/taken van openbare dienstverlening.

d. Onrechtstreekse verzameling van gegevens - bepaling van te verzamelen categorieën van persoonsgegevens, en administraties waarbij die gegevens worden verzameld (art. 1, § 2 en 3, van het voorstel van decreet)

12. Artikel 1, § 2 en 3, van het voorstel van decreet voorziet in een onrechtstreekse verzameling van gegevens bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) en het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ). Die verzameling zal plaatsvinden door tussenkomst van de diensten van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid overeenkomstig artikel 1, § 2, van het voorstel van decreet, en overeenkomstig artikel 15 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid.
13. Het lijkt dan ook relevant om de inlichtingen die nodig zijn voor de toekenning van die vergoedingen bij die administraties te verzamelen, aangezien zij instaan voor het beheer van de toekenning van de sociale uitkeringen die moeten verworven zijn om als rechthebbende in aanmerking te komen voor de forfaitaire vergoeding, bedoeld in het voorstel van decreet.
14. Dit gezegd zijnde, in overeenstemming met wat hierboven is uiteengezet, moet uitdrukkelijk worden vermeld met welk concreet doeleinde die verplichting tot mededeling van gegevens de bedoelde administraties wordt opgelegd, en moet worden gepreciseerd welke categorieën van gegevens de administraties moeten meedelen aan de bevoegde Waalse regionale overheid (identificatiegegevens van de personen die de bedoelde uitkeringen tijdens welke periode hebben ontvangen?); zo niet kan het bindende karakter van de mededeling van gegevens in twijfel worden getrokken, wat nadelig zal zijn voor het goede beheer van de toekenning van die vergoeding.
15. Gezien de beperkte inmenging van de gegevensverwerking in het kader van het voorstel van decreet, kan door de regionale wetgeving een delegatie aan de regering worden verleend voor het bepalen van de bij de RVA en het RSVZ te verzamelen gegevens die nodig zijn voor het beheer van de toekenning van de forfaitaire toelage. A priori zullen dat de identificatiegegevens zijn van de personen die de tijdens de te bepalen periode bedoelde uitkeringen hebben ontvangen, namelijk: hun naam, voornamen en rijksregisternummer. Met behulp van dat nummer zal de bevoegde Waalse overheid het huidige verblijfsadres van de betrokkenen bij het

Rijksregister³ kunnen raadplegen om hen te contacteren wanneer dit bij haar taak van toekenning van de vergoeding nodig is (hen informeren over de toekenning van die vergoeding en vragen wat het bankrekeningnummer is waarop die vergoeding kan worden gestort), wat ook moet worden gepreciseerd in het voorstel van decreet, aangezien elke wettelijke bevoegdheid om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken precies moet omschrijven welk concreet gebruik van dat nummer zal worden gemaakt (operationeel doeleinde), in uitvoering van artikel 87 van de AVG.

16. Eveneens vergt de Autoriteit de aandacht van de Waalse regering en haar bevoegde administratie op het feit dat om vrijgesteld te zijn van de verplichting de betrokkenen te informeren over die onrechtstreekse verzameling van gegevens, overeenkomstig artikel 14.5.c van de AVG, het niet voldoende is dat uit de lezing van de norm die deze onrechtstreekse verzameling regelt, af te leiden is dat gegevens tussen de betrokken administraties zullen worden uitgewisseld, maar dat die norm de essentiële elementen van die onrechtstreekse verzameling van gegevens moet beschrijven (doeleinde van de verwerking, categorieën van verwerkte persoonsgegevens, identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke, bewaartermijn en verwijzing naar de rechten van de betrokkenen)⁴. In dit laatste geval is het overigens toch aan te bevelen dat elke administratie die zich op deze vrijstelling van informatie beroept, de betrokkenen in kennis stelt van de referenties van deze norm, die de genoemde essentiële elementen van de onrechtstreekse verzameling van gegevens beschrijft⁵.

e. Rechtstreekse verzameling van gegevens (artikel 2)

17. Artikel 2 van het voorstel van decreet regelt de rechtstreekse verzameling van gegevens voor datzelfde doeleinde bij de natuurlijke personen die zich in een vergelijkbare situatie van tijdelijke werkloosheid bevinden en in het buitenland werken, maar in Wallonië wonen, of die in Wallonië werken, maar hun domicilie hebben "*in een lidstaat van de Europese Unie, een lidstaat van de Europese Economische Ruimte of in de Zwitserse Bondsstaat*".
18. Eerst en vooral wijst de Autoriteit erop dat de formulering van de tweede categorie van rechthebbenden (art. 2, al. 1, 2°) niet overeenstemt met de bedoeling van de auteurs van het

³ Volledigheidshalve herinnert de Autoriteit eraan dat een administratie die het Rijksregister raadpleegt voor inlichtingen die nodig zijn voor de uitvoering van haar missie van openbare dienstverlening, een voorafgaande machtiging bij ministerieel besluit nodig heeft krachtens artikel 5 van het WRR, indien zij nog niet beschikt over een toegangsmachtiging voor het Rijksregister waarmee zij die raadpleging met dat doel kan doen.

⁴ Zie in die zin beslissing ten gronde 81/2020 van de Geschillenkamer van de GBA van 23 december 2020 betreffende twee opeenvolgend optredende verwerkingsverantwoordelijken bij wie verschillende schendingen werden vastgesteld van de AVG-beginselen (rechtmatigheid, minimale gegevensverwerking, accountability) en schendingen van de rechten van de betrokkenen (informatieplicht, toegang, gemakkelijke rechtsuitoefening), punt 8.2.1.

⁵ *Ibidem.*

voorstel van decreet, zoals blijkt uit de toelichting bij dat artikel. Daarom is het noodzakelijk dat de personen die in België zijn gedomicilieerd uitgesloten worden.

19. Aanvullend bij de voorgaande opmerkingen uit de punten b en c van dit advies, die eveneens gelden voor artikel 2 van het voorstel van decreet, merkt de Autoriteit op dat gezien het toepassingsgebied van het decreet, het voorwerp van de rechtstreekse verzameling functioneel kan worden bepaald door het voorstel van decreet zoals het momenteel is ("*noodzakelijke bewijsstukken om aan te tonen dat de verzoeker een van de voorwaarden in lid 1 vervult*"), op voorwaarde echter dat de categorieën van te verzamelen gegevens duidelijk en ondubbelzinnig blijken uit de heldere bepaling van de voorwaarden voor het toekennen van de vergoeding; wat klaarblijkelijk niet het geval is, aangezien die erin bestaan dat men zich in een situatie van tijdelijke werkloosheid bevindt. Het is dus aan de auteurs van het voorstel om duidelijk te omschrijven waaruit die voorwaarden concreet bestaan als een essentieel element dat door de wetgever moet worden vastgesteld, bij gebreke waarvan de delegatie aan de regering zoals bedoeld in artikel 2 in fine als te ruim moet worden beschouwd.
20. De Autoriteit vestigt de aandacht van de Waalse regering en haar bevoegde administratie overigens op het feit dat een formulier dat aan de aanvragers van een vergoeding ter beschikking wordt gesteld (al dan niet per elektronische weg) een goed communicatiemiddel is dat bij voorkeur moet worden gebruikt om de betrokkenen alle informatie te verschaffen die hun in uitvoering van artikel 13 van de AVG moet worden verstrekt. Dat formulier zou het volgende moeten vermelden: de naam en het adres van de verwerkingsverantwoordelijke, de contactgegevens van de functionaris voor gegevensbescherming, het concrete doeleinde van de gegevensverzameling en de rechtsgrondslag van de verwerking waarvoor de gegevens zijn bestemd, de eventuele ontvangers of categorieën van ontvangers van de gegevens; het bestaan van de verschillende rechten die door de AVG aan de betrokkenen zijn toegekend, het al dan niet verplichte karakter van de mededeling van gegevens en de gevolgen van het niet verstrekken van gegevens, de bewaartermijn van de verzamelde persoonsgegevens of de criteria aan de hand waarvan deze worden bepaald, het recht om een klacht in te dienen bij de GBA en, indien van toepassing, het bestaan van geautomatiseerde besluitvorming (met inbegrip van profilering, zoals bedoeld in artikel 22 van de AVG) en informatie over de achterliggende logica ervan en het belang en de verwachte gevolgen van een dergelijke geautomatiseerde besluitvorming voor de betrokkenen.
21. Het verdient aanbeveling om de functionaris voor gegevensbescherming van het Waalse Parlement actief te betrekken bij het opstellen van die informatie.

f. Bewaartermijn van de gegevens die door de bevoegde administratie van het Waalse Gewest worden verzameld voor de toekenning van de forfaitaire vergoeding

22. Het voorstel van decreet spreekt niet over de bewaartermijn van de gegevens die door de bevoegde administratie van het Waalse Gewest zullen worden verzameld voor de toekenning van de forfaitaire vergoeding. Deze leemte moet worden opgevuld.
23. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. Hoe dan ook benadrukt de Autoriteit dat de bevoegde regionale administratie, de persoonsgegevens die zij voor het beheer van de toekenning van de bedoelde vergoeding verzamelt, niet langer mag bewaren dan de verjaringstermijn voor vorderingen die in dit verband kunnen worden ingesteld of, in geval van een geschil, langer dan de termijn die strikt noodzakelijk is voor het beheer van het desbetreffende geschil.

OM DIE REDENEN

is de Autoriteit

van mening dat de volgende wijzigingen moeten worden aangebracht in het voorstel van decreet dat ter advies is ingediend:

1. Nauwkeurige omschrijving van de voorwaarden voor het verkrijgen van de forfaitaire vergoeding met betrekking tot de vraag of de betrokkenen de bedoelde sociale uitkeringen tijdens de periode van 18 maart tot 8 juni 2020 al dan niet onafgebroken moeten hebben ontvangen (overweging 7 en 20);
2. Verbetering van de formulering van de tweede categorie van rechthebbenden overeenkomstig overweging 8;
3. Identificatie van de entiteit van de Waalse Overheidsdienst die verwerkingsverantwoordelijke van het beheer van de forfaitaire vergoeding zal zijn en uitdrukkelijke vermelding van het verwerkingsdoeleinde in de regeling van het voorstel van decreet (overwegingen 10 t.e.m. 12, 15 en 20);
4. Nauwkeurige omschrijving van de categorieën van persoonsgegevens die in dat verband door de RVA en het RSVZ moeten worden meegedeeld, overeenkomstig overweging 16, of delegatie aan de Waalse regering om dat te doen (overwegingen 15 en 16);

5. Verbetering van de formulering van de tweede categorie van residuaire rechthebbenden in artikel 2, al. 1, 2°, van het voorstel van decreet (overweging 19);
6. Duidelijke en ondubbelzinnige bepaling van de voorwaarden waaronder de residuaire rechthebbenden de forfaitaire vergoeding kunnen genieten (overweging 20);
7. Bepaling van de periode gedurende welke de bevoegde administratie van het Waalse Gewest de gegevens zal bewaren die zijn verzameld voor het beheer van het toekennen van de vergoeding overeenkomstig overweging 24 (overwegingen 23 en 24).

heeft als aanbeveling voor de bevoegde administratie van de Waalse Overheidsdienst die belast zal zijn met het beheer van de toekenning van de forfaitaire vergoeding, om te waken over de strikte naleving van haar informatieplicht ten aanzien van de betrokkenen en om in dat kader een beroep te doen op de diensten van haar functionaris voor gegevensbescherming (overwegingen 17 en 21).

(get.) Alexandra Jaspar
Directeur van het Kenniscentrum